

IR-RABA' HADD TAR-RANDAN (2019) ALLA JIDHOL F'PATT MAGHNA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 30 March 2019
Last Updated Saturday, 06 April 2019

Din
hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd tar-Randan (2019) bi hsibijiet min Joe Rapa.

L-Istorja tas-Salvazzjoni

hija l-Istorja tal-Pattijiet li Alla g'amel mal-bniedem. Permezz ta' dawn il-pattijiet, Alla mexa mal-bniedem il-mixja twila tal-maturazzjoni tieg'u, sakemm !abu f'qag'da li kien lest jilqa' l-aqwa Patt, il-Patt A'ari u Dejjiemi, li g'amel mieg'u f'!bnu Kristu esù.

L-ewwel Patt li Alla

g'amel kien ma' Noè. Il-qawsalla li t'abbar li l-maltemp g'adda kienet is-simbolu ta' dan il-Patt. Il-bniedem primitiv kien jib|a' mill-ambjent naturali li kien imdawwar bih. G'alhekk Alla nqeda bih biex saffa l-bniedem u l-Patt kien weg'da solenni ta' Alla li qatt iktar ma kien se jeqred l-umanità bil-me|ji tan-natura.

Wara dan !ie Patt iktar

importanti: dak ma' Abraham. B'dan il-Patt Alla ried jag'mel xi 'ala tal-g'a!eb: jilra l-Fidi fuq din l-art. Abraham kien bniedem fallut g'ax, fi |mien meta l-ulied kienu kollox g'ax kienu jaqb|u g'alik billi l-pulizija ma kinitx tejisti, hu ma kellux ulied g'ax martu kienet 'awlija. Alla sab lil Abraham f'din il-qag'da, jew a'jar po!!ih fdin il-qag'da, u weg'du mhux biss iben imma art ukoll. Xejn minn dan ma kien ji!ri kieku Abraham m'emminx lil Alla. L-istess Marija. xejn minn dak imwieg'ed lilha ma kien ji!ri kieku Hi m'emnitx li Alla kien kapa i jwettaq dak li mo"ha ma kienx

kapa i jifhem. L-istess int, g'ax anke
mieg'ek Alla jrid jag'mel Patt... anzi di!a g'amlu fil-Mag'mudija. Talli Abraham emmen li dak li hu mpossibbli
skont in-natura Alla jista' jag'mlu, Alla beda jikkunsidrah b'ala !ust u
ntrabat li jag'tih mhux biss iben, imma kotra ta' Inus! Ara kemm tog'!bu din lil Alla li bniedem
jemmen li Hu kapa i jwettaq dak li g'an-natura hu mpossibbli! Infatti, dawk kollha li jemmnu fil-Misteru
tal-G'id ta' Kristu huma kollha wlied Abraham g'ax b'al Abraham dawn jemmnu li
I-Missier kapa i jag'mel xi 'ala ta' barra minn hawn: li I-midneb isir !ust
mhux bil-kapa ita' tieg'u imma bil-merti ta' I-ben li I-Missier abbandunaH
b'ala offerta ta' tpattija.

Patt dejjem hu ftehim
bejn tnejn. Kemm fl-ewwel u kemm
fit-tieni, Alla kien il-protagonista, dak li 'adem, li 'eles, li salva. Imma kemm Noè u kemm Abraham riedu jag'mlu
qabja ta' Fidi. Dan hu li kien mitlub
minnhom. Li kieku m'g'amlux il-parti
tag'hom, il-Patt kien jaqa' Noè emmen
lil Alla, u min jaf kemm da'qu bih in-nies korrotti ta' mienu meta rawh jibni
I-arka u j!emma annimali ta' kull tip!
Abraham ukoll emmen Alla u telaq minn artu u 'alla warajh lil
qrabatu, lis-sigurtajiet tieg'u, u I-'ajja ta' qabel. U min jaf x'qaltlu martu li ma kellhiex
I-istess esperjenza ta' Alla li kellu hu!

It-tielet Patt ukoll kien
jistrie' fuq il-'idma u I-inizjattiva ta' Alla u I-'idma ta' Fidi, kollha Fidi
tal-bniedem. Dan hu I-Patt ta' Mosè,
il-Patt tas-Sinaj, bejn il-Mulej u I-poplu ta' Irael, li kien g'adu kif
in'eles mill-jasar. Alla ntrabat li
jag'tihom I-Art li kien wieg'ed lil Abraham missierhom u li kellu jiddefendihom
kontra I-Inus !irien li kienu aqwa minnhom.
Imma Hu stenna I-'idma ta' Irael, il-Fidi tieg'u li kellha twasslu
biex jobdi I-Li!i tas-Sinaj, I-G'axar Kelmiet tal-ajja.

Quddiem il-Li!i, Irael
falla; u b'al Irael ifalli kull bniedem, bla e' ezzjoni. Kemm hu mportanti li dan nifhmuh, biex
il-kelmiet ta' Irael g'alina midinbin! ta' ng'idu sikwiet ma jkunux taparsi. Il-poplu ta' Irael g'ex storja twla
ta' ksur
tal-Patt u krijjiet ta' Fidi u spi' a biex tilef artu u sab ru'u mferrex fost
il-Inus. Imma xorta wa'da, dan il-poplu
wasal biex welled lill-Ver!ni Marija, u, permezz tal-Fidi tal-fqajra ta' Nazaret, welled lill-Qaddis innifsu, lill-Mibg'ut, lill-Midluk tal-Mulej,
lill-Mistenni sa mill-ibg'ad jminijiet: esù Kristu, I-Iben ta' Alla I-aj.

U hawn ni!u g'all-a"ar
Patt, il-Patt li g'alih kienet qed tippona I-Istorja kollha
tas-Salvazzjoni. Alla kien jaf li
I-bniedem, bin-natura mwaqqa' ta' tieg'u ma kienx kapa i j!omm il-Patt
tal-Li!i. Imma I-bniedem dan ma kienx
jafu. Kristu 'abbat wi' u ma' din
il-problema, u g'adu j'abbat wi' u mag'ha sal-lum. G'aliex tant nies isibuha tant diffi li

li jid'lu fil-fer' enormi tal-A'bar
 it-Tajba? G'ax ja'sbu li s-salvazzjoni
 jridu ja'dmuha huma u jispi aw b’tilja g'diedem. Kopja tag'hom huwa l-iben il-kbir tal-Van!elu
 tal-lum. Il-bniedem 'aseb li Alla tah
 Li!i biex jobdiha, meta Alla ta l-Li!i lill-bniedem biex hu jinduna li mhux kapa i
 jobdiha u hekk jikkonvin i ru' u li hu midneb u mitluf. U jekk hu midneb u mitluf, allura x’se
 ji!ri. Jekk jien midneb... jekk int
 midneb... jekk a'na midinbin u maqtug'in mill-&ajja vera, x’se ji!ri minna,
 allura? U hawn jidher jiddi fid-Dawl meravilju!
 tieg'u l-Patt li l-Missier sa minn lol- nien tal-G'eden kien 'abbar: il-Missier bag'at lil Ibnu biex jie'u fuqu
 l-'tija tieg'i u tieg'ek u tad-dinja kollha, biex a'na li a'na midinbin, nidhru
 !usti quddiemu. Mhux g'ax a'na !usti
 minna n'fusna, imma g'ax nitlibbsu bil-merti glorju!i tieg'u. A'na nitlibbsu bl-Ubbidjenza ta’ Kristu’;
 nitlibbsu bl-Im'abba ta’ Kristu; nitlibbsu bis-Sabar ta’ Kristu; nitlibbsu, bla
 ma jist'oqqilna, bin-natura stess ta’ Kristu!
 Dan hu t-trijonf tal-Mag'mudija.
 Mhux biss Mag'mudija li r iveau r-rit tag'ha meta konna trabi, imma
 Mag'mudija li kibret mag'na u la'qet il-milja tag'ha, mhux bl-isforzi tag'na
 imma bi Grazzja.

Allura x’irridu nag'mlu
 a'na? B'al Noè, b'al Abraham,
 b'all-Ver!ni Marija... irridu nemmnu f’din il-!enero!ità li ma titwemminx ta’
 Alla. X’g'amel il-'alliel, ma!enb
 Kristu, li sab ru'u fis-Saltna? Liema
 opri? Hu emmen! Hu emmen li fi Kristu anke l-ikbar dnubiet,
 l-ikbar g'add ta’ dnubiet, huma kollha ma'sula fid-Demm Glorju!i tieg'u. Hu
 emmen u salva. Twieled mill-'did, kif se
 jg'id San Pawl fit-Tieni ltra lill-Korintin.
 Dan hu l-fer' tal-Kristjane!mu.
 G'al din l-iskoperta ta’ Kristu !ie ma'luq l-univers. Biex jinfet'ulek
 g'ajnejk u tara l-Grazzja lejt ma'luq int.

Il-Litur!ija tal-Kelma
 tar-Raba’ &add tar-Randan.

L-Ewwel Qari: o!wè 5, 9a-12

F’dak il-!mien :
 Il-Mulej qal lil o!wè: “Illum jien ne"ejtilkom minn fuqkom l-g'ajb
 ta' l-E!ittu.”

Ulied l!rael waqqfu l-kamp
 tag'hom f'Gilgal. Hemm, fil-witat ta' eriko, g'amlu l-G'id fil-g'axija ta'
 l-erbatax tax-xahar. U

sewwasew l-g'ada ta' l-G'id, huma kielu mill-frott ta' l-art: 'ob| a||mu u qam'
inkaljat.

Minn dak in-nhar, wara li
kielu mill-frott ta' l-art, il-manna waqfet. Ulied l|rael ma kellhomx aktar
manna, imma minn dik is-sena bdew jieklu milli bdiet tag'tihom l-art ta'
Kang'an.

Salm Responsorjali: Salm 34

Ritornell: Duqu u taraw kemm hu tajjed
il-Mulej.

Kull 'in inbierek il-Mulej;

tif'iru dejjem fuq fommi.

Bil-Mulej tifta'ar ru'i;

jising'u l-fqajrin u jifir'u.

Xandru l-kobor tal-Mulej mieg'i;

'a ng'ollu ismu flimkien.

Jien fittixt il-Mulej, u welibni,

minn kull bija' tieg'i 'elisni.

&arsu lejh u jiddi bil-fer' wi kom,

u ma jkollkomx g'ax tist'u.

Dan il-fqajjar sejja' u l-Mulej semg'u,

u mid-dwejjaq tieg'u kollha 'elsu.

It-Tieni Qari: 2 Korintin 5,
17-21

&uti: Meta

wie'ed jing'aqad ma' Kristu, isir 'olqien !did; il-qadim g'adda u da'al il-!did. Kollox !ej minn Alla li 'abbibna mieg'u nnifsu permezz ta' Kristu u tana l-ministeru ta' din il-'biberija tal-bnedmin ma' Alla. Alla kien li 'abbeb il-'olqien mieg'u nnifsu permezz ta' Kristu, bla ma qag'ad ilomm il-kont ta' dnubiethom, u fdalna l-ministeru ta' din il-'biberija.

A'na nag'mluha ta'
ambaxxaturi ta' Kristu b'allikieku Alla stess qieg'ed isejja' permezz tag'na, nitolbu fuq li nitolbu f'!ie' Kristu: "&allu lil Alla j'abbibkom mieg'u." Dak li ma kienx jaf x'inhu dnub, Alla g'amlu dnub g'alina sabiex a'na nsiru fih !ustizzja ta' Alla.

Evan!elju: Luqa 15, 1-3, 11-32.

F’dak il-|mien: Il-pubblikani u l-midinbin kienu jersqu bi 'larhom biex jisimg'uh. U kemm il-Fari!ej u kemm il-kittieba kienu jgemgmu u jg'idu: "Nies midinba jilqa' g'andu dan u jjekol mag'hom!" U esù qabad u qalilhom din il-parabbola:

"Kien hemm ra!el li kellu |ew! ulied. Il-|g'ir qal lil missieru, 'Missier, ag'tini s-sehem li jmiss lili mill-!id.' U dak qassmilhom il-!id. Ma kinux g'addew wisq !ranet, meta |g'ir sarr kollox u telaq minn beltu lejn pajjil imbieg'ed, u hemmhekk berbaq !idu kollu f"ajja mtajjra.

kellu, fuq dak il-pajjil waqa' !u' kbir, u beda j'oss ru'u fil-b|onn. U mar da'al ma' wie'ed minn dak il-pajjil, li bag'tu fir-raba' tieg'u jirg'a l-'niejer. Kien jixtieq kieku jimla jaqqu mqar bil-'arrub li kienu jieklu l-'niejer, imma 'add ma kien jag'tih. Mbag'ad da'al fih innifsu u qal, 'Kemm lavranti ma' missieri g'andhom 'ob| bix-xaba' , u jien qieg'ed hawn immut bil-!u! &a nqum u mmur g'and missieri, u ng'idlu, 'Missier, dnibt kontra s-sema u kontra tieg'ek; ma jist'oqqlix iljed nissejja' ibnek; |ommni b'wie'ed mil-lavranti tieg'ek.' Qam, u telaq g'al g'and missieru.

I|da kif kien g'adu
 fil-bog'od missieru lem'u u t'assru, u b'!irja wa'da mar inxte'et fuq g'onqu u biesu. 'Missier,' qallu ibnu, 'dnibt kontra s-sema u kontra tieg'ek; ma jist'oqqlix iljed nissejja' ibnek.' I|da l-missier qal lill-qaddejja tieg'u, 'Isaw! ibulu l-isba' libsa u xidduhielu, libbsulu - urkett f'sebg'u u s-sandli f'ri!!ejh! ibi l-g'o!ol l-imsemmen u oqtluh, 'a nieklu u nag'mlu festa, g'ax dan ibni kien mejjet u rala' qam, kien mitluf u nstab! U g'amlu festa.

"Mela ibnu l-kbir
 kien fl-g'alqa. Huwa u rie!a' lura, kif wasal qrib id-dar sama' daqq u |fin. Sejja' wie'ed mill-qaddejja u staqsieh dak x'kien. 'Hawn 'uk,' qallu dak, 'u missierek qatillu l-g'o!ol l-imsemmen, g'ax rala' kisbu qawwi u s'i.' Hu inkorla, u ma riedx jid'ol !ewwa, i|da missieru 'are! jitolbu jid'ol. 'Ara,' qal lil missieru, 'ili dawn is-snin kollha naqdik, kelmtex ma ksirthielek qatt, u kieku qatt tajtni gidi lili biex nag'mel ikla u nifra' ma' 'biebi! Mbag'ad jili dan ibnek, li belag'lek !idek man-nisa |ienja, u lili toqtollu l-g'o!ol l-imsemmen! 'Ibni,' qallu missieru, 'inti dejjem mieg'i, u kull ma hu tieg'i huwa tieg'ek. Imma kien me'tie! li nag'mlu festa u nifir'u, g'ax dan 'uk kien mejjet u rala' qam, kien mitluf u nstab.' "